

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
TELÈFONO 4115 — BARCELONA

PREUS DE SUBScripció
Per als Barcelonins, cada número Espanya, pesatges 150. ESTRANGER, 250

Els cèlebres projectes

Oració fúnebre.—Senyors: Permeteu-me que us el llegeixi, abans d'enterrar-lo.

El Govern malalt

Un diari ha pogut fer aquests dies un xisto. El Govern està en crisi ha dit. En crisi... de salut. En efecte: quasi la meitat dels ministres, o sigui quatre, estan malalts: el president del Consell, el ministre d'Estat, el de Governació i el de Gracia i Justicia. Es possible que quan les presents ratlles arribin al públic, hagin caigut malalts un o dos ministres més.

Es coneix que hi ha una passa. Una passa especial per a ministres. De la realitat d'algunes d'aquestes malalties, alguns maliciós en dubten. Un caricaturista madrileny ha fet el següent calembour:—El comte de Romanones està indisposat.—Indisposat? I amb qui?

Es molt sospitos que en aquests temps de notes, de submarins i de torpedejaments, estiguin malalts el president del Consell i el ministre d'Estat. Si quan tots els ministres estan bons, no són capaços entre tots de resoldre la més petita dificultat diplomàtica o política, i que succeirà així que quatre d'ells fan illit?

Això que està succeint és una font de xistos. I la font irònica raja en els comentaris i en les caricatures. El pas de comèdia és molt propi de la política espanyola, i no desdiu d'aqueix famós període de neutralitat.

Les reformes econòmiques

ENS hem passat tot el període de la Regència i del regnat alfonstretzista clamant contra les companyies tentaculars i la manca d'equitat en la distribució contributiva, i ara, quan un ministre, amb coratge de reformador, embestix contra tota la plutocràcia; ens entretenim en cercar en la seva obra motius d'egoisme personal i errors de tecnicisme. Es una bandera?—es diu.—I què? Per ventura una bandera, no és un programa, i aquest no constitueix la entranya del conjunt de teories que formen un partit polític? Què és la propria oposició d'En Cambó sinó una bandera? Perque En Cambó, en el seu discurs del mes de juny, s'aixeca a dir que ell no rebutjava, que no es podia rebutjar integralment el projecte de impost sobre beneficis de guerra, perque era equitativa la seva essència, i avui, fent de ell barricada, el rebutja totalment oblidant aquella equitat que reconeixia.

No té unitat el plan del senyor Alba, perquè hauria d'estar confeccionat de tal manera, que obeint a un principi central, automàticament es produsís la transformació fiscal que ara imposa amb mides incoerents. Però quina més homogeneïtat que la que sorgeix d'una tributació que metodíquament se aplica a les més altes empreses, prescindint de lo que era per descuit, equivocació dels ministres d'Hisenda, és a dir, la gravació de la contribució industrial?

En les nostres converses i en les nostres escriptures, demanavem constantment un home temerari que declarés la guerra a les companyies xucladores, l'Arrendataria i el Banc, les empreses navieres i les anònimes i comanditaries, que per culpables subterfugis, no contribuïen amb lo degut, pagant, proporcionalment, quantitats inferiors a les de les industries menors. Quan això arriba, amb un noble desig de produir una petita revolució des de dalt: en nom de què pot oposar-se ningú iradament a l'implantació dels projectes del senyor Alba? No semblen aquests projectes dignes d'una hisenda republicana? No es fa acusació principal contra el senyor Alba, la de que careix d'executòries per a implantar solucions socialistes? Les esquerres, es troben amb un projecte seu en el Parlament, i si les esquerres no governen, al menys poden sostener als afins en el ministeri, quan per primera vegada, un ministre, en lloc de desertar, recull i imposa jo que constituia, vaga i informe, l'aspiració econòmica popular.

Nosaltres llamentem la persistència dels regionalistes en la seva campanya contra l'Alba. Catalunya no pot tenir per programa econòmic el no pagar i amb les paraules del senyor Cambó se dóna l'impressió de que tota renovació es trobarà dolenta si ataca els interessos dels rics, de manera que el no pagar s'agreuja, perque no s'interposa el senyor Cambó entre els interessos populars i una exacció de l'Estat, sinó entre una necessitat nacional, més un pensament econòmic liberal i l'avaricia dels rics.

con que Castilla ha apestado al mundo, y que no significan que Pérez es hijo de Pedro y Fernández hijo de Fernando, como pretenden sábidores, sino que Pérez y Fernández son la herencia de los Pedros y los Fernandos de la tierra. El quidam de que hablo, me decía, entre otras brutalidades, feto de Pasifae. Y a esto le llaman esos malas lanas, que les enjuagan la bolsa a los Sindicatos, escribir. Y por esto, por este embardiar a la gente con el engrudo que aun les queda en las uñas a esos zapateros emancipados, cobran ellos como si escribieran de verdad. La cuestión es vivir con la espalda derecha. Como los pillos políticos. Como los malitos burgueses.

A eso lo llamaba también mi injuriador replicar a mi artículo «Intervenir o morir». Replicar sería preguntarle a ese deslenguado si él es hijo de una de las tres Gracias, o de alguna de las virtudes teologales, o de María Santísima. Replicar sería decirle a ese que llama a las madres de los demás Pasifae, decirle que él es un aborto de una *mecha bustuaria*, un engendro del can Antolikós. Pero ¿qué culpa tiene la triste de su madre de que el serafín que ella sin duda soñó, haya resultado un pobre diablo que se llama Fernández? Ni qué culpa tiene la mía de mi mala cabeza? Dejemos, pues, a las viejas con sus ruecas y con sus rosarios, que aquí ellas nada tienen que hacer. Yo, si las invoqué, fué porque *El Día Gráfico*, correligionario de *La Soli*, las ha sacado de sus cocinas y de sus oratorios, y creo que lo hace sin ofensa para nadie. Así que, Cerníferos de *La Soli*, sí os estimáis a las que os dieron el ser, respetad a la que me lo dió a mí. So pena de oíros todos los bochorros que he apilado en diez años de vivir en un chisón de la calle del Arco del Teatro.

Qué os agrade o no mi modo de escribir, me tiene sin cuidado. Vosotros me podréis enseñar a echar medias suelas y tacones. A escribir, no. ¿Cómo? Al sindicalismo, a esa escuela de brutalidad y de violencia terrorista, no le gusta mi modo de escribir? Vamos, si escribiera sin ortografía y sin sentido común, ya sería otra cosa. A los grevicultistas, a los inventores de la huelga general y de la acción directa, del boicot y de la chapucería, a los partidarios del magnicidio y del amor libre les disgusta mi estilo? ¡Jesús! Esos rinocerontes barbudos, esos dinómeros, tienen una psicología de hijas de María. Revolucionario, contrabandista y mulero se lo podréis llamar a Leroux, si es cierto que les ha vendido mulas a los aliados. A mí, no. Yo no vendo nada. Las ideas las regalo. No soy como vosotros, que coméis de ellas. Por lo que no se puede saber si son vuestras ideas o es vuestro pan lo que amáis. Leroux y Blasco serán revolucionarios muleros. Pero vosotros sois pacifistas muleros también. Ellos quizás negocian con la guerra. Pero vosotros también vais tirando sin trabajar, con la paz. Como la guerra os ha de destruir el comedero y el hogar, no es extraño que os opongáis a ella con más furia que los mismos melillistas y que los «gráfico-tribunales», como diríais vosotros.

A mí no me tenéis que recordar lo que hicieron Espronceda y Byron, que mejor que vosotros lo sé. Ni hace falta que me excitéis a imitarlos, que a mí los estímulos para las bellas acciones me vienen de dentro. Pero la cuestión no es que vaya yo a la guerra ni que vayas tú, Fernández. Yo iría de mil amores. Tú, si eres neutral, puedes desertar o pegarte un tiro, o pegármelo a mí o hacer lo que te peta. La cuestión es que intervenga la nación, no engañada, no arrastrada, sino libre y conscientemente, por espíritu de justicia, por odio al imperialismo, al capitalismo y al brutalismo prusiano.

Vosotros, los anarquistas y sindicalistas, no tenéis más que un ojo, un ojo económico, y ese, ciego o, cuando menos, bizco. Y para juzgar la gran cuestión, se necesitan todos los de Argos, y aun no habría bastante. Vuestra cortedad de vista, vuestra estrechez mental, está empequeñeciendo vuestra causa. Vosotros reducís a la extensión de vuestra mesa del «Español», a la sordidez de vuestra condición de ex obreros, de parias medio redimidos, la gran batalla contra la fuerza que se libra sobre el mundo. Excomulgad, simplones, desde vuestro Vaticano de la calle de Mercaders, excomulgad ridículamente a Kropotkin y a Malato. Excomulgad a los patriotas de *La Batalla Sindicalista* y de la Confederación General del Trabajo, a Hervé, a Faure, a Ben Tillett, a los ministros socialistas de Inglaterra y de Francia. Id a convencer a los obreros franceses y belgas, que tienen la patria descuartizada, el hogar asolado, que se han visto arrojados a patadas de la cama conyugal, que han visto ofendidas sus hijas vírgenes y reventados los vientres preñados de sus compañeras, iú a convenceros de que depongan las armas. Id, idiotas, catetos, infrahombres, ministros españoles de esta España mínima. Y demostraros a nosotros que el cuartel alemán no ha sido durante cincuenta años la pesadilla de Europa, que no ha provocado él las más atroces matanzas del último medio siglo. Demostraros que el Kaiser Krupp y el Kronprinz Atila no son los azotes y los enemigos de la humanidad, y Prusia la nación de presa más temible de las que han ensangrentado con su espada la tierra. Mientras tanto no nos vengáis con sensibilidades babosas, con humanitarismos criminales. ¡Pobrecitos austriacos populifagos, etnóvoros! ¡Queridos hermanos turcos, asesinos de Armenia! Y a los belgas y a los servios, que los paría un rayo. Vuestra piedad es mentira. Vosotros sois germanófilos. Si no, excitárais a los soldados alemanes a que se rebelaran contra el Kaiser, y no insultarais a los franceses que defienden su patria. Vuestra neutralidad es cobardía. Para vosotros, los neutrales cobardes, traduzco con más o menos fidelidad este pasaje de las *Costumbres Antiguas*, de Montaigne: «Los romanos hacían con una esponja lo que nosotros hacemos con papel higiénico. La esponja estaba sujetada en la punta de un palo. En cierta ocasión, iban a echar a las fieras a un esclavo. Este, medio muerto de pavor, pidió, antes de salir al circo, permiso para ir a hacer sus necesidades, y se suicidó metiéndose por la boca hasta el estómago la esponja y el palo del retrete». Los que tengáis miedo de ir a la guerra, podéis hacer algo parecido. Nosotros maldecimos esta paz vergonzosa, esta paz que nos deshonra. Fuerza sentimentalismos y flojedades. La paz está bien, pero la caridad está mejor. Pero no. La paz no está bien. Lo que está bien es la lucha, la guerra. Guerra social o política o periodística, pero la guerra. Guerra de naciones también, cuando, como en ésta, se lucha contra el austriacismo, contra el mongolismo húngaro-alemán, contra el terror de la espada, contra el terror barbaresco y turquesco. Los obreros tienen obligación, igual que los demás, de dar su sangre por el derecho. Como si predicáramos la guerra y el deber de servir y morir sólo para ellos. Como si la caída desde la casa del rico a la trinchera, no fuera más mortal que el salto desde el tugurio del pobre. Como si entre los hombres no hubiera más igualdad en la guerra que en la paz. Como si en el soldado—hablamos del soldado de una causa espiritual—no hubiera más nobleza que en todos los zapateros, sastres y carpinteros del mundo. Como si no fueran más duras y más ignominiosas la disciplina y la obediencia del taller que las del regimiento. Vosotros aceptáis la degradación del trabajo y os rebeláis contra la majestad de una guerra reparadora, de una cruzada santa. Os sometéis al despotismo del capataz, del comandante fabril, y refusáis la obediencia al comandante militar. Casadlos toda la vida con la vileza, no podéis percibir el resplandor de la gloria que circunda la frente de los luchadores heroicos. Las orejas os tapan la vista del cielo. Acostumbrados a la coyunda, no podéis mirar más que hacia abajo, hacia el ombligo y sus contornos. Pues bien. Quedaos con vuestra paz, bestias del salario, forzados del jornal, burros cinchados, y vosotros, pastores de ilotas. Quedaos con vuestra paz, sindicalistas turcófilos, sindicalistas requetistas, flor de la beocia troglodítica atudescada. Quedaos con vuestra paz. Pero dejadnos clamar a nosotros hoy como ayer, hoy más fuerte que ayer: «¡viva la guerra!»

ANGEL SAMBLANCAT

En països d'activitat i eficacia democràtiques, a l'oposició dels buròcrates, hauria respond un moviment d'esquerra. Aquí les esquerres arriben, per agressivitat sistemàtica, a combatre a l'Alba. Nosaltres, si tinguessim autoritat, cridariem la mobilització de les esquerres, per a que no es perdin les essències dels projectes de l'Alba entre les tranzigències pàliamericanes.

PARADOX

A UNOS MANDRIAS

LA Sole o *La Soli* es el nombre de una chica guapa, obrera y sindicalista ella, que habita en la calle del Este, y que explota cuatro gandules analíbatos y sinvergüenzas, que han dejado el oficio para vivir sin trabajar. Ese era también el nombre de un puesto de hortalizas y verduras averiadas, que había en una cochiquera de la calle de Barbará, y de la que se marchó, hace poco, la dueña con su lechonada sindicalista. Entre ambas *Solis* existe un estrecho parentesco. Se puede decir que son una misma.

Desde el balcón de *La Soli* de la calle del Este, me insultaba, el otro día, uno de los bigarrados que viven a sus costillas, uno de esos apellidos en ez-Pérez, Martínez, Fernández—

BESTIES FARTES

—Sabs què pensava?
—Què?
—Que tanta carn de persona arriba a embafar.

Total... llagosta

ER caminar bé i avençar de pressa, primer s'avença un peu i després l'altre. Sempre que algú ha volgut avençar els dos peus a la vegada, l'hem vist caure de cul.

Al nostre ministre d'Hisenda també li costarà una tombarella el seu afany d'avençar d'un brinco tot el camí que els governs de la restauració podien haver fet paulatinament. El senyor Alba no va poguer passar endavant, fa uns quants mesos un sol projecte, el de la contribució sobre els beneficis de la guerra, i ara pretén passar-ne vint d'una pitrada. Abraçant tant, no podrà estrenyer gaire.

Creiem que en tot aquest famós projecte de regeneració econòmica no hi ha entrat altre desig que el de fer veure que hi ha ganes de fer alguna cosa de profit, triaria les coses bones del projecte, que algunes n'hi han, i les tiraria avant amb l'aplaudiment unànim de l'opinió. Empaitant de veritat les ocultacions de riquesa, fent tributar els terrenys incuts per la renda que podríen donar cultivats i administrant bé les riqueses de l'Estat, ja n'hi hauria prou per a reforçar els ingressos fins a lograr el somniat superàvit.

Però aquestes mides benèfiques pel país no plaurien a uns quants de l'olla i prefereixen els nostres hisendistes fer-les servir tan sols d'etiqueta simpàtica per a embolicar-hi altres disposicions que van de dret a dret contra el pacific contribuent.

En el garbell hi ha posat el ministre bo i dolent. Després de ben garbellada la cosa, només passarà lo dolent, lo pertorbador, lo injust i lo perjudicial.

I sobre tot, el resultat positiu de tots aquests flamants projectes serà sens dubte el que ja, amb premeditació i alevosia s'havien proposat els nostres governants: enviar a províncies a una colla d'amics que no sabien on dar-la, per a que esgrimit la credencial d'inspectors de qualsevol cosa, saquegin la butxaca dels espanyols que tenen encara el vici de treballar.

JEPH DE JESPUS

Militars i "paisans"

O s'esveri ningú. Del Capità General per avall, no s'es-panti ningú. Sosseguin-se. No intentem tocar la tren-cadiça qüestió que tothom sab, malgrat callar-se la tot-hom. No. No intentem res d'això. Les nos-tres pretensions són avui més modestes i més arràn de la nostra eficacia.

Volem parlar de la crítica de la guerra; dels comentaris que respecte a la guerra apareixen en els diaris.

Es debat, ja fa dies, la qüestió de la crítica feta per militars i de la duta a terme pels elements civils.

Sembra que els crítics d'uniforme s'han enfurismat contra els crítics d'americana i demanen la seva extinció o poca cosa menys. Pretenen que ells—els crítics militars—són els únics cridats a dictaminar i criticar els aconteixements bèl·lics. Diuen que com la guerra la fan els militars, l'han de criticar també els militars...

¡Alto ahí! Deixant de banda l'equivocació lamentable que semblant asseveració significa àdhuc en el cas de que fossin veritat tots els elements que la componen, no pot servir aquest argument pel cas de la guerra actual.

I és precisament la millor raó per a demostrar-ho, la ceguera que produeix en els crítics militars, l'excessiu pes del tecnicisme.

Si precisament la guerra actual no la fan els militars! Si precisament la raó de la justícia i del fonament de la al·liadofilia és aquesta de que no estan preparades les na-cions al·liades militarment — perquè eren més pacifistes—hagin tingut d'improvitzar els homes civils lo que acostumava a ésser a càrrec dels militars!

Si tothom ho sab, menys els nostres crí-

Veient enfonsar-se el barco

—Mare de Déu!... Mare de Déu!...
—Que reseu patró?
—No, companys, renego. Fills de... cabra!

tics militars, que aquesta guerra no la fan els militars!

Que no ho veuen que lo que ha fet Anglaterra, lo que fa França és completament *al marge* de lo militar tècnic i estableert i permanent que ha sigut norma i llei i vida del procediment germànic?

Vé't-aquí la essencial diferenciació de les filies.

Els crítics militars al costat del *militarisme*, del tecnicisme guerrer de l'Alemanya no saben voreure res.

Però, els altres, els crítics d'americana, que no tenen terenyines als ulls, si que ho veuen.

I fins preveuen el paper ridicol que acabaran fent els uniformats.

Uniformats a les ordres d'Alemanya.

MARCEL

L'ACTUAL MOMENT DE LA GUERRA

El ploriqueig dels alemanys

D'unes quantes setmanes ençà, els alemanys s'entreixen. Ara es tornen sentimentals i ploraners. Tot és parlar de les enormes baixes que la guerra ocasiona i dels quadros d'horror que ofereix. Des dels corresponents de periòdics al canceller, des dels diplomàtics al Kronprinz, els teutons comencen a mullar de llàgrimes els mocadors.

¿Qué passa? ¿Què vol dir aqueix enterniment al cap de dos anys de furiosa guerra? ¿Quin sentit té aqueix plorico en els caussants de la lluita, en els homes dels canons de 42, dels líquids inflamants, dels gasos asfixiants, dels submarins i dels Zeppelins?

Ara que els alemanys gemeguen i es planyen, ha dit amb intenció el diari italià *Cronaca Seru*, és quan ens fan por. i es que les seves llàgrimes i els seus planys no són sinò una deslleial maniobra més. Si els aliats o els neutrals es deixessin tocar el cor pels gemecs de l'Alemanya, pobres d'ecls!

El que està succeint és que el cop teutó ha fallat ja definitivament. Ara ve l' hora d'agafar al qui ha intentat donar el mal cop, i amanillarlo i fer-li sofrir el just càstic que es mereix. I l'Alemanya i els seus cómplices voldrien evitar lo que els espera. Per això proven de commoure als enemics i als espectadors. No heu escoltat el que acaba de declarar el canceller alemany? «Nosaltres, ha

vingut a dir, estaríem disposats a fer cessar aqueixa carniceria. Però els aliats no volen la pau, i no tenim més remei que seguir. Encara són més curioses les declaracions del Konprinz. Segons el fill gran de Guillem II, els homes són bojos de matar-se d'aqueixa manera. Davant d'aquest espectacle tristíssim, ell—el pobre colom!—es dedica ara a fer menys dolorosa la vida dels soldats... Persistint per aquest camí, el Kronprinz arribarà aviat a frare. Aon no arribarà és a Verdun.

Perquè comencen a anar mal dades per a ells, els terribles teutons ploriquegen i voldrían retirar-se de la partida, sens dubte per a repetir-la d'aquí a uns quants anys. Ah, no; els aliats no toleraran la realització d'aqueixa maniobra. Ben clarament ho acaba de dir Lloyd-George. Ja que ells van voler començar la lluita rebent els aliats, que tenien menys preparació, els primers cops durs, ara que estan preparats degudament per a vèncer, no s'avindrà a deixar córrer la partida.

Qui l'ha feta, que la pagui. Si els alemanys volen la pau, ha d'ésser amb les condicions que imposin els aliats. I com que, avui per avui, el seu orgull no els permet acceptar-les, no hi ha altre remei que aixafar l'orgull germànic amb el pes de la derrota final.

FULMEN

Sonata XLV

IREU que és pega, l'un quasi s'ha trencat el cap passejant-se en automòbil i l'altre, el senyor president

«...té mal a la poteta i el ventre li fa mal.»

Del mal a la poteta ja ens en adonàrem quan vingé a presidir l'enterro de mossèn Cinto, embolicat amb la levita d'en Forgas.

Ara lo del ventre si que ens vé de nou. Nosaltres creíem que tenir un pàidor com un avestruc fenòmen i que no menjava més que piom, argent i or. Aquest gegant que tenim a la presidència, a més d'estar tarat dels peus com el bíbic, ho està del ventrell. Pobre senyori! i mentres tant l'Alba fent sortija amb en Cambó.

Aquest Cambó, aquest Cambó... ja començó a estar-ne tip de sentir-lo anomenar. Sembra que es pensi que no hi ha més que ell i només d'ell s'ha de parlar.

No, no, no. I mentres tant el pobre Salas Anton sense pronunciar el seu segon discurs tan esperat. No hi ha dret. Que s'en vagi a Besalú.

No heu vist lo que s'han empescat els de

l'Ajuntament? Fa riure molt; unes trampes per a caçar dònes.

No és broma, no, són de ciment i tenen tot de forats. Arriba una damisel la calçada amb unes sabatetes Lluís LXX, trico-traco, trico-traco per sobre l'asfaltat de la rambla, vol atravesar, fica un taló en un forat i allí es queda. Només falta un urbà que li tiri el llac i que se l'emporti a la casa gran per a diversió dels regidors.

Ja anareu al rosari de la Mercè tomo III? No? Descarats més que descarats. No perdreu gran cosa perquè tots els pillos tenen sort. La cosa va sortir una mica desigual, però és lo que diu *La Vanguardia*: falta temps i diners. Sobre tot diners.

I, nois, després de parlar de l'Hisenda ja no ens queda més que la guerra; si voleu que us digui la veritat, aquest és un tema que ja m'esmoça les dents. Són masses, un no sab on són ni on és. Búlgars, serbis, rumans, turcs, alemanys, anglesos... un no acabar.

Finalitzem per no perdre interès més que amb els que són a la vora i no preocupar-te de més accions que de les que es desenrotllen en nostra França estimada,

Sembla que ara va bé. Dèu ho vulgui, però mentres tant anem tots al festival que a benefici dels catalans ferits al front se celebra a Belles Arts.

Pel triomf definitiu, beuem-hi.

MORITZ XII

Conte vell

U N gitano de Córdoba es volia casar. Volent-se casar, el gitano va anar a enterar-se a la sagristia de la seva parròquia per a veure quins tràmits necessitava executar.

El rector, com és natural, va començar per indicar-li que lo primer que havia de fer era examinar-se de doctrina.

I com fos que l'altre respongué que estava disposat a tot mentres el casés depressa, el mossen li preguntà:

—Dime, hijo mio: ¿Quién es Dios?

—No lo sé, zeñó cura.

—¿Será posible, infeliz? ¿No sabes quién es Dios?

—No, zeñó.

—¿Quién crees tu que hizo el mundo?

—¡Quién lo había de jasé, zeñó, sino los gobiernos, que son los que jasen to lo malo!...

—Dime... recuerdas algo de la muerte y nasción de Nuestro Señor Jesucristo?

—Ni siquiera sé que jaiga estao enfermo.

—Según eso, ¿no habrás aprendido nada de la Doctrina Cristiana?

El gitano es posà seriós, sense contestar.

—A ver, di... ¿no sabes ni el Padrenuestro?

—Lo confiezo. No zeñó.

—Entonces, si no sabes nada de la Religión ¿qué piensas hacer cuando Dios te llame a su presencia?

—¡Qué quiere usted que jaga?... ¡No jir!...

A. MER I C. a

Els somnis de l'Alba

Que calladet s'ho portava!

¿Qui s'ho hauria imaginat que aquest diable de Santiago ens sortís tan avispat?

Nada menos que és proposa

—mireu si es tenir braó— trencar d'un cop els veils motllots i fer nova la nació.

Dissabte, amí iòia irescra, va dir-ho ben clà al Congrés:

—Això, tal com va avui dia, no pot seguir, cavallers.

¿Voleu que altra volta Espanya sigui forta i sigui gran?

¿Voleu salvar-la de veres?

Doncs, escolteu el meu plan.—

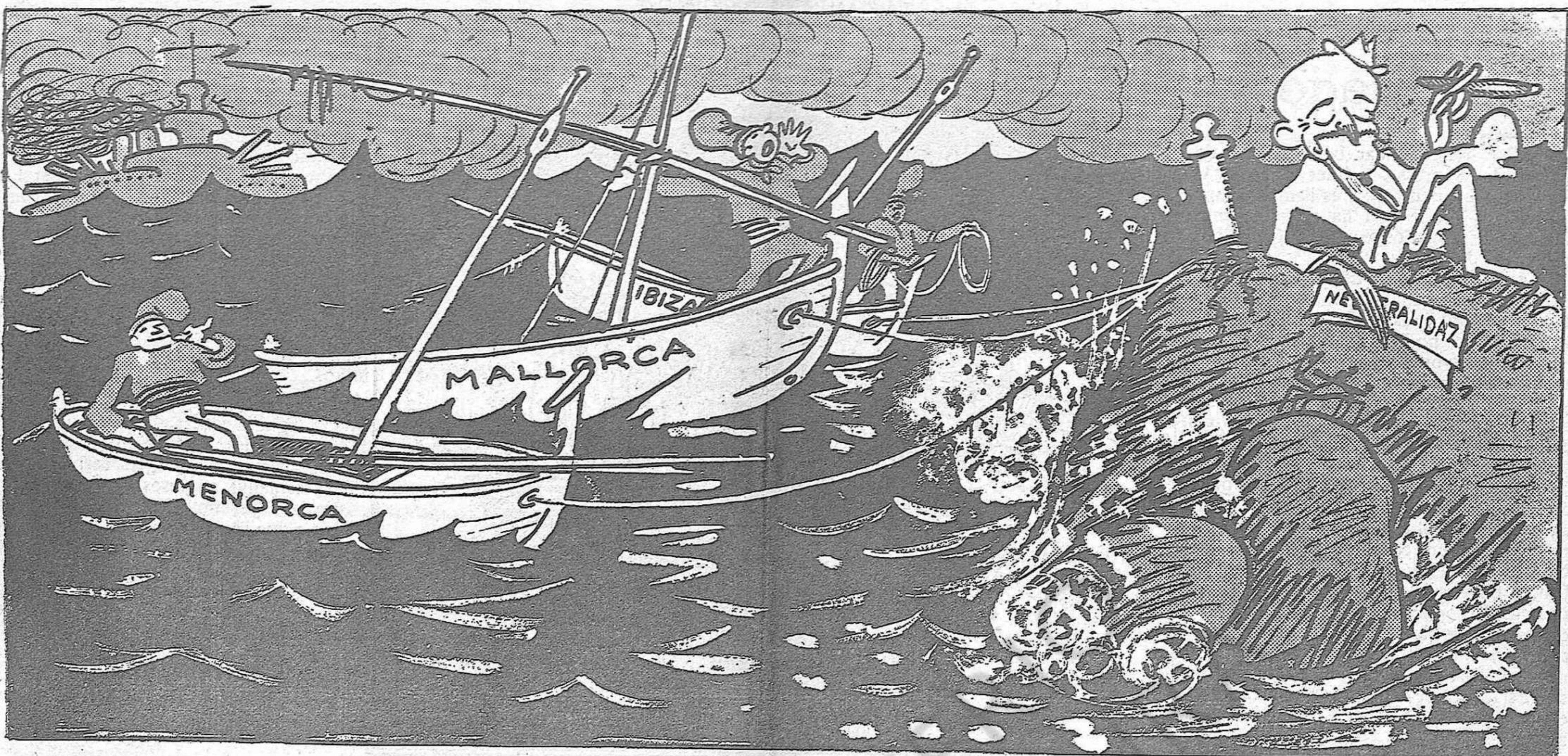
L'explicà i... ¿per què negar-ho?, apenes l'hem conegut,

encara ens fa mal el ventre de tan com hi havem rigut.

¿Quina és l'idea de l'Alba?

¿Fé anar lo de baix a dalt?

¿Introduïr economies al pressupost nacional?

— La tempesta se'ns emporta!...
— I cal... Feu com jo, neutralitat i bons aliments.

Rebaixar tots els impostos
i procurar que el país,
desplegant les energies,
pugui viure i ser feliç?...
No, senyors. La seva flauta
no es feia per d'àquest sò.
Estalvis?... Vida sencilla?...
Qui se'n recorda d'això?...
Ca, cal... Hi ha que mudar el rumbo—
diu l'Alba; i ja desfermat
es posa a somniar grandeses
amb tota tranquilitat.

El seu projecte es magnífic.
¿Què ens convé aquí, de moment?
Probà al món que no som mancos,
alcà el gallo i fè el valent.
Necessitem una esquadra.
amb moltes embarcacions;
ens fa falta un gran exèrcit,
ben proveït de canons,
Cal que ens sostinguem a l'Africa
i, en fi, cal que continuem
l'obra civilitzadora
que allí amb tan bon èxit fem.
Això, es clar, costarà quartos
—passo de dos mil mil·lions—
però ¿per quan, doncs, se guarden
les noves contribucions?...
Ja l'home en té de pensades
una pila; setze, vint,
vinticinc... les que convinguin
perquè els rals vagin sortint.
La qüestió es que el nostre Necker
vegi els seus plans endavant
i els dos mil mil·lions de marres
puguin anar-se gastant.

Pobre Alba!... D'aquests ensomnis,
¿què en quedarà, al cap i al fi?
Lo que pot embolicar-se
amb una fulla de pi.
Ni al Parlament hi ha qui voti
tamanyes aberracions,
ni que amb un fanal els busqui
trobà aquí dos mil mil·lions.

C. GUMÀ

DE LA GUERRA

FETS CONEGUTS DEL 29 DE SETEMBRE
AL 5 D'OCTUBRE DE 1916

Per terra

Al front occidental, mentre es prepara un nou atac anglo-francès al Somme, operacions parcials han donat noves avenços als aliats. El poble de Eancourt-l'Abbaye, ha caigut en son poder. Això vol dir que són a menys de cinc quilòmetres de Bapaume.

Al front oriental, els russos d'En Brusilof han emprès una nova ofensiva, havent fet ja uns set o vuit mil presoners. Però per ara els germano-austro-turcs encara aguanten.

Al front italià, lluites parcials. Sembla que d'un moment a l'altre començarà una nova ofensiva italiana cap a la banda del Isonzo.

Al front romanès, la lluita, molt encarniçada segueix amb alternatives. Al sud de Sibiu (Hermannstadt) els romanesos han tingut un contratemps, que els alemanys, com de costum, han exagerat. En canvi, els soldats de Romania han passat el Danubi, entrant en territori búlgar, i a la Dobrudja els germano-turco-búlgars recullen.

Al front nord de Salònica, gran victòria aliada, en la qual els admirables serbis tenen el principal paper. Aquests han recuperat ja doscents quilòmetres quadrats del territori de Serbia, amb set pobles. Són ja molt aprop de la importantíssima ciutat de Monastir. Els anglesos, en l'altra ala, s'han apoderat de Jenikoi, més enllà del riu Struma.

Per mar

Cap fet a assenyalar, fora de la pèrdua del submarí francès *Foucault*, a l'Adriàtic.

Per l'aire

Fet sobressortint:

Nou bombardeig de l'Anglaterra pels Zeppelins, i destrucció, prop de Londres, del dirigible Z. 31.

EMA diumenge, com es costum de cada any, tindrà lloc una manifestació popular al objecte de anar a depositar una corona en la tomba del carboner Clemente Garcia, fusellat a Montjuïc amb motiu de la bárbara repressió de 1909.

La consigna dels assistents a la manifestació és aquesta:
— Acordaos del... Maura!

Ha sigut denunciada nostra germana petita L'Esquella de la Torratxa, perquè s'atreví a fer unes lleugeres pessigolles al Kaiser, fill de Déu. Don Guillerm, en concepte dels alemanys i germanòfils, deu ésser fet de porcelana o de vidre, un mira i no'm toquis.

I pensar, germanòfils catalans, que el seu nom porta la mala estruga!

Guillem? Guillerm, guillem, guillem, els francesos ens empainen!

La «Lliga», xucladora?

S'ha dit que l'acte patriòtic de Poblet representa el primer pas de unió entre regionalistes i catalanistes liberals.

No ho podem creure.

Si això fos cert, tindriem el primer desengany gros de la nostra vida.

I com a protesta faríem un número de «La Campana» en castellà; un número destinat a cantar les glories de *Don Clodoaldo*.

Un cop d'aire.

Fa alguns dies que's troba empiocat, havent-se vist obligat a fer llit, el President del Consell de Ministres; senyor comte de Romanones.

Un cop d'aire?... Ja era de veure.

En aquest temps les obertures són funestíssimes.

De Vich ens comuniquen que s'està organitzant un gran miting maurista, que tindrà lloc en el Teatre Principal de aquella localitat.

Ja ho veig, pobre empressari!... No deu haver pogut contractar altres comediants.

Que se'n apuntin sis, els carques barcelonins.

La famosa processó del Rosari de la Pau diuen que fou un èxit.

Mireu si seria una solemnitat esplèndida, que fins hi anaven els «bous escuats»

Bous i ovelles estantícies, tot bestioletes d'escorxador.

Per molts anys, Merceneta. La guerra segueix terrible i virulenta... però en casa mus divertimós més!...

¿Què me'n diuen d'aquests paperets que han sortit clavats per les cantonades? ¿Són monos veritats?

«Visca Espanya neutral!... Escull, Govern: Pau o Guerra Civil.»

Pau, Paul!... Oi que s'hi veu la ma del Pau... o siga del jaumi?

Veig que el «Centre Republicà Federal» ha traslladat el seu domicili a la Baixada de Sobradiel.

Mal fet, homes; a una baixada mai.

Als homes progressius els pertoca pujar i no baixar.

El Casino Lliberal del districte primer ha nomenat president honorari al senyor Rius i Rius i Rius, marqués d'Olérdola, Alcalde de Barcelona i ara fa poc, Cavaller de la Gran Creu de Isabel la Catòlica.

Voleu dir que no'l repandrà tants honors? Massa, massa distingit!

Aquest home, el millor dia, revertirà de satisfacció. I després ens sabrà greu d'haver-lo honorificat tant.

Per noves rebudes de Vich, sabem que els tradicionalistes de aquella comarca s'estan reorganitzant a corre-cuifa.

Aqueixa reorganització es deuria, segons sembla, al carlinot Teodor de Más, qui en una alocució afirma que «Espanya està en perill» i que ells tenen de salvar-la.

Ai, ai, ai, pobres de nosaltres!

Amb la gana que tenen els tradicionalistes de Vich, adéu llangonices!

Impremta LA CAMPANA Y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Dissabte que vé, dia 14

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

La Campana de Gracia

:: La Guerra :: Els presupostos ::
La política fulera del Govern, etc., etc.

8 planes

10 cèntims